

Jordanialaisperhe torilla Petran kaupungin ulkopuolella.

Matkaturvallisuus:ylireagointia ja turhia matkaperuutuksia?

23.8.2019 14.00

Jos uskoo valtiollisten matkustustiedotteiden paikkansapitävyyteen liikematkaa tai lomaa suunnitellessaan, on mitä todennäköisimmin väärässä. Laura Benyekin artikkeli paljastaa avainasiat matkustustiedotteiden oikeellisuudesta ja niiden käytettävyydestä.

Ulkoasianministeriön mukaan matkustustiedotteissa raportoidaan poliittisista tilanteista, rikollisuudesta, liikenneturvallisuudesta sekä muistutetaan kulttuurieroista. Tiedotteet perustuvat paikallisen Suomen lähetystön antamiin tietoihin tai jonkin muun maan lähetystön tietoihin, joihin voidaan luottaa.

Somaliassa ja Jemenissä tiedotteet varoittivat Al-Qaidasta tai kohonneesta riskistä joutua kidnapatuksi. Paljon enempää ei tarvitse sanoa, jotta matkasuunnitelmat näihin kohteisiin peruuntuvat. Mutta tilanne on toinen monessa muussa paikassa.

Thaimaassa lintuinfluenssa sekä valtion vastaiset protestit aiheuttivat sen, että Australia kehoitti välttämään kaikkea matkustusta. Meksiko oli vuonna 2009 sikainfluenssan keskus. Tästä johtuen noin 80 prosenttia matkailijoista perui matkansa. Lehdistö ja valtiot rummuttivat hysteriaa huolimatta siitä, että kymmenen kertaa enemmän ihmisiä kuoli tavalliseen influenssaan samalla aikavälillä.

Tämän jälkeen Intiassa tapahtui Mumbain terrori-iskut, joiden johdosta matkustusta taas kehoitettiin välttämään. Jokaisessa näistä paikoista todellisuus oli toinen kuin lehdistön maalaama kuva. Matkustaminen oli turvallista ja ne matkailijat, jotka pitivät kiinni suunnitelmistaan nauttivat tyhjästä rannoista, loistavasta palvelusta, alennushinnoista ravintoloissa ja ruuhkattomista vierailuista nähtävyyksillä.

Tärkeimmät asiat, jotka tulee ottaa huomioon matkustustiedotteita luettaessa, ovat: kenelle ne on tarkoitettu, minkälaisin resurssein ne on tehty, niiden liiketaloudellinen merkitys ja evakuointitilanteiden välttäminen.

Tiedotteet suunnataan ensisijaisesti henkilöille, jotka eivät ole koskaan matkustaneet tai joilla on erittäin vähän kokemusta matkustamisesta tai matkalle valmistautumisesta. Idea taustalla on se, että kun kyseinen ryhmä on saanut tarjotun minimaalisen tiedon, muutkin kansaryhmät tietävät tarpeeksi. Tämä on valitettavan alhainen raja, minkä johdosta muut ryhmät, esimerkiksi liikematkustajat, saattavat turhaan muuttaa matkustussuunnitelmiaan, koska valtio on antanut kehotuksia välttää matkustamista kohdemaahan.

Tämä taas johtuu osittain siitä, että yritysten matkan riskienhallinta saattaa nojata valtiollisten matkustustiedotteiden varaan ja siitä, että vakuutusyhtiöt saattavat käyttää matkustuspolitiikkojensa laatimisessa näitä tiedotteita. Sekä vakuutusyhtiöt että yritykset siis luottavat siihen, että valtiolliset tiedotteet tarjoavat heille kohdistettua tietoa.

Kuitenkin on muistettava, että jos ei ole ensimmäisellä matkalla, erityisen kokematon tai että jos tarvittava liiketoiminnan tuki matkustaessa puuttuu, matkustustiedotteet eivät kosketa niitä henkilöitä.

Jos tarkastellaan matkustamiseen liittyvien ohjeiden tekemiseen suunnattuja resursseja, voidaan monesti havaita, että käytössä on "jaetut" resurssit ja palvelut. Erityisesti pienten maiden kohdalla tämä on mitä todennäköisintä. Maalla ei ole mahdollisuutta valtuuttaa "osastoa" pelkästään matkustustiedotteiden laatimiseen, tiedon keräämiseen ja analysointiin.

Mitä enemmän jaettuja tietoja käytetään, sitä vähemmän sillä on merkitystä oman maan kansalaisille. Suuri osa valtioiden matkustustiedotteista ei ole mitään sen kummempaa kuin julkisesti saatavilla olevien median päivitysten kronologinen listaus.

Resurssien puute vaikuttaa siis tiedotteiden merkityksellisyyteen. Niiden laatijoiden kokemattomuus liiketoiminnasta on kuitenkin suurin puute. Tästä johtuen tiedotteet laaditaan usein valtion intressien mukaan johtaen sensurointiin, tietojen salaamiseen ja poliittisesti korrekteihin julkaisuihin.

Kun sotilaat, poliisit ja valtiolliset toimijat kommentoivat liiketoimintaan ja liikematkustamiseen liittyviä ongelmia, tuloksena on neuvoja, joita ei voida käyttää. Kun neuvojen antajilta puuttuu ymmärrys tapahtumien liiketaloudellisesta kontekstista, poliittisella tai monikansallisella näkökulmalla on vähän käyttöä.

Aina kun valtio julkaisee jotain, on sen taustalla maan omat intressit, kuten talous, kauppa ja diplomaattiset suhteet. Mikä tahansa, mikä uhkaa strategisia tavoitteita, mitä todennäköisimmin jätetään julkaisematta.

Valtiolliset matkustustiedotteet tarkoitetaan tietyille kansaryhmälle, niiden tekijöiltä puuttuu tarvittavat resurssit, niillä on vähän merkitystä liiketoiminnassa ja niillä pyritään välttämään viimehetken toimia, kuten evakuointeja. Kun on tietoinen näistä rajoitteista, voi tehdä parempia päätöksiä loma- ja liikematkustamisen suhteen ja ymmärtää myös, että liikematkustamisen riskienhallinta on paljon enemmän kuin valtion matkustustiedotteiden seuraamista tai vakuutusyhtiöiden politiikkojen noudattamista.

Jos ei ole resursseja maksaa yksityisistä matkan riskienhallintapalveluista, voi myös toimia oman turvallisuutensa eteen seuraamalla paikallisia uutisia mahdollisimman monesta eri lähteestä vähintään pari viikkoa ennen matkaa.

Esimerkiksi sähköpostilla voi ottaa yhteyttä johonkin paikalliseen toimijaan, esimerkiksi hotelliin, turisti-infoon tai päivamatkojen järjestäjään ja kysyä heiltä tilanteesta. Ottamalla yhteyttä paikkaan, jossa haluaisi matkan aikana käydä tai jonka palveluista on kiinnostunut voi verhota kysymykset turvallisuustilanteesta kiinnostukseen yrityksestä tai palveluista ja vastauksen saamisen mahdollisuus paranee.

Turvallisuuskonsultti Laura Benyek.

Kysyä voi myös tutuilta ja lukea ajankohtaisia matkustuskokemuksia internetin eri foorumeilta.